

Η διαχείριση του γεωπολιτικού κινδύνου του Great Sea Interconnector

Επιστημονικό Συνέδριο

UNIC Athens - IENE

*ΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ
ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ*

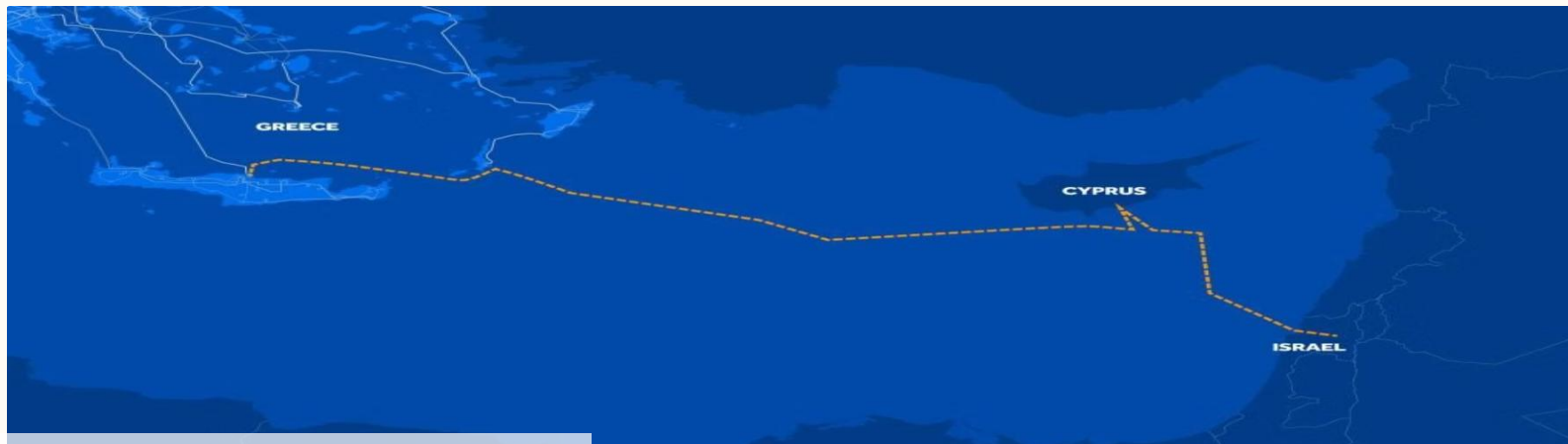
*ΚΑΙ Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ - Προκλήσεις και
Προοπτικές*

Τετάρτη, 24 Ιουνίου 2026

Θωμάς-Νεκτάριος Παπαναστασίου

Αν. Καθηγητής Διεθνούς Δικαίου, Νομική Σχολή, UNIC Athens

Papanastasiou.t@unic.ac.cy

Το έργο σε αριθμούς

Βασικά χαρακτηριστικά

- Υλοποίηση: ΑΔΜΗΕ / Great Sea Interconnector S.A.
- Συνολικό μήκος περίπου 1.200 χλμ
- Ισχύς: 2.000 MW
- Μέγιστο βάθος περίπου 3.000 μ.

Ευρωπαϊκή στήριξη

- Έργο Κοινού Ενδιαφέροντος (PCI)
- Επιχορήγηση CEF ύψους €657 εκατ.

Cyprus–Greece (Crete) link
898km

Israel–Cyprus link
310km

Γιατί το GSI είναι κάτι περισσότερο από ένα καλώδιο;

- Τερματισμός της ενεργειακής απομόνωσης της Κύπρου
- Ενεργειακή ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Ενσωμάτωση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
- Σύνδεση Ευρώπης – Ανατολικής Μεσογείου
- Στρατηγική υποδομή ευρωπαϊκής σημασίας

Κεντρική θέση

Το GSI αποτελεί ταυτόχρονα ενεργειακό, γεωπολιτικό και στρατηγικό έργο.

Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΠΛΟΙΩΝ (ΙΟΥΛΙΟΣ 2024)

Κατά τη διάρκεια ερευνών για το έργο
Great Sea Interconnector (GSI)

- Προτεινόμενη οδός GSI
(Κρήτη – Κύπρος – Ισραήλ)
- - - Οδός ερευνών
(Ievoli Relume)
- - - Τουρκική NAVTEX
18/07/2024
Δέσμευση περιοχής
για ναυτική άσκηση
- 🚢 Παρέμβαση τουρκικών
πολεμικών πλοίων
(22/07/2024)
- Περιοχή παρεμπόδισης
ερευνών

Ievoli Relume
Ερευνητικό πλοίο
Εκτελούσε έρευνες
για το GSI

Τουρκική NAVTEX
18/07/2024
Δέσμευση περιοχής για
ναυτική άσκηση

22/07/2024
Παρέμβαση 5 τουρκικών
πολεμικών πλοίων
– Παρεμπόδιση ερευνών
– Αποχώρηση ερευνητικού πλοίου

Great Sea Interconnector (GSI)
Υποθαλάσσια ηλεκτρική διασύνδεση
Κρήτη – Κύπρος – (Ισραήλ)
Συνολικό μήκος: ~1.200 χλμ.

0 25 50 75 100 125 km

Περιοχή συμβάντος:

Ανοικτά της Κάσου, μεταξύ Κάσου και Καρπάθου,
εντός της Ανατολικής Μεσογείου.

Μεσόγειος Θάλασσα

Η έννοια του γεωπολιτικού κινδύνου

Εμπορικός κίνδυνος

- Κατασκευαστικές αστοχίες
- Καθυστερήσεις
- Υπερβάσεις κόστους

Πολιτικός κίνδυνος

- Συμπεριφορά κράτους υποδοχής (Νομοθετικές ή διοικητικές παρεμβάσεις)
- Εσωτερική αναταραχή/εμφύλιος πόλεμος
- Τρομοκρατία

Γεωπολιτικός κίνδυνος

- Αμφισβητούμενα εδάφη ή θαλάσσιες ζώνες
- Περιφερειακή αστάθεια
- Ένοπλες συγκρούσεις

Το κενό προστασίας

Όταν η ζημία προκαλείται από ενέργειες τρίτου κράτους:

✗ Η ευθύνη του κράτους υποδοχής δεν ενεργοποιείται αυτομάτως

✗ Ο επενδυτής δεν μπορεί εύκολα να στραφεί κατά του τρίτου κράτους

✗ Το διεθνές επενδυτικό δίκαιο δεν παρέχει πλήρη λύση

 Αποτέλεσμα

Protection Gap

Νομικά και θεσμικά εργαλεία αντιμετώπισης

Συμβατικά εργαλεία

- Force Majeure Clauses
- Hardship Clauses
- State Support Agreements

Political Risk Insurance (PRI)

- Political Violence
- War Risk
- Forced Abandonment
- Breach of Contract

Περιορισμός

Τα υφιστάμενα εργαλεία δεν σχεδιάστηκαν ειδικά για παρεμπόδιση έργων από τρίτα κράτη σε περιοχές γεωπολιτικής αντιπαράθεσης.

Θεσμική κατανομή γεωπολιτικού κινδύνου

Καινοτομία του GSI

Τα δύο κράτη:

- Θωρακίζουν την επενδυτική ασφάλεια του έργου
- Περιορίζουν την έκθεση του επενδυτή
- Επιμερίζουν τον γεωπολιτικό κίνδυνο

Μηχανισμός

50% Ελλάδα

50% Κύπρος

✔ **Βασική ιδέα:** Ο γεωπολιτικός κίνδυνος που προέρχεται από τρίτο κράτος δεν μετακυλίεται αποκλειστικά στον επενδυτή.

Από την **ex post** αποζημίωση στην **ex ante** αποτροπή

Η νομική προστασία δεν υποκαθιστά την αποτροπή.

Η επόμενη πρόκληση

Η δημιουργία στρατηγικών συμφερόντων υπέρ της προστασίας του έργου.

Πιθανοί μηχανισμοί

- Συμμετοχή αμερικανικών επενδυτικών κεφαλαίων
- Είσοδος αμερικανικού στρατηγικού επενδυτή στο μετοχικό κεφάλαιο της GSI
- Σύνδεση του έργου με ευρύτερα περιφερειακά σχέδια

Παράδειγμα

IMEC

India – Middle East – Europe
Economic Corridor

Κεντρική ιδέα: Όσο περισσότερο το GSI ενσωματώνεται σε ευρύτερα δυτικά στρατηγικά και οικονομικά συμφέροντα, τόσο αυξάνεται το πολιτικό κόστος οποιασδήποτε παρεμπόδισης του έργου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το Great Sea Interconnector αποτελεί:

- ευρωπαϊκή κρίσιμη υποδομή,
- διασυνοριακή στρατηγική επένδυση,
- γεωπολιτικό εγχείρημα περιφερειακής σημασίας.

Η αποτελεσματική προστασία του προϋποθέτει:

- νομική και θεσμική θωράκιση,
- χρηματοδοτική και πολιτική στήριξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση,
- συλλογική προστασία των κρίσιμων ενεργειακών υποδομών,
- στρατηγική συνεργασία με ισχυρούς διεθνείς εταίρους.

Κεντρικό συμπέρασμα

Η περίπτωση του Great Sea Interconnector μπορεί να αποτελέσει πρότυπο διαχείρισης μελλοντικών υποδομών υψηλού γεωπολιτικού ρίσκου μέσω ενός συνεκτικού πλαισίου νομικής, θεσμικής και στρατηγικής προστασίας.

Ευχαριστώ για την Προσοχή Σας

Θωμάς-Νεκτάριος Παπαναστασίου

Αν. Καθηγητής Διεθνούς Δικαίου, Νομική Σχολή, UNIC Athens

Papanastasiou.t@unic.ac.cy

